

Zwarte wolken boven het belastingparadijs Nederland

22 april 2013

Nederland is géén belastingparadijs. Nederland is wél, mede om fiscale redenen, een aantrekkelijke vestigingsplaats voor onderdelen van internationale concerns. Maar een belastingparadijs, dat niet. Staatssecretaris Weekers van Financiën was resoluut in het debat met de Tweede Kamer: Nederland doet niet aan 'belastingparadijzerij'.

De Tweede Kamer is niet overtuigd. De lijst met multinationals die enorme bedragen door Nederland 'sluizen' om de belasting in het thuisland te frustreren – zoals Google, Amazon, Pfizer, Starbucks – wordt steeds langer. Nederland heft weinig tot geen belasting van die bedrijven, omdat ze hier niets doen. De Tweede Kamer vindt dat een slechte zaak. Begin deze maand heeft de Kamer een motie aangenomen waarin de regering wordt verzocht om binnen twee maanden (!) met een plan van aanpak te komen om deze misstanden aan te pakken. Staatssecretaris Weekers wil wel, maar kan niet handelend optreden: belastingontwijking kan alleen in internationaal verband met enig succes worden bestreden.

Belastingontwijking ligt internationaal onder het vergrootglas. De G20 – negentien geïndustrialiseerde landen en de Europese Unie – heeft onlangs aangekondigd om met maatregelen te komen om belastingontwijking te bestrijden. Nederland scoort hoog in het netwerk van landen waar multinationals gebruik van maken om de belastingdruk op hun bedrijfswinst te drukken. Zo onthulde persbureau Bloomberg recent dat Google dankzij de Dutch Sandwich-techniek miljarden aan belasting bespaart. Google sluist inkomsten naar Ierland, via Nederland naar Bermuda, en dan weer terug naar Ierland. Door die fiscaal gedreven omweg betaalt Google – naar verluidt – slechts 2,4% aan winstbelasting. Een ander – pijnlijk – incident waar Nederland overduidelijk als belastingparadijs naar voren kwam was de eenzijdige opzegging van het belastingverdrag door Mongolië eind vorig jaar. Zo'n eenzijdige opzegging is 'not done' in de internationale politiek, maar Mongolië moest wel omdat ze door een belastingconstructie via Nederland om en nabij niets overhoudt aan de mijnbouw in eigen land. Staatssecretaris Weekers van Financiën ontkent dat Nederland een belastingparadijs is. Nederland is wél, door een goede fiscale infrastructuur, een aantrekkelijke vestigingsplaats voor onderdelen van internationale concerns. Maar geen belastingparadijs. Weekers motiveert dat standpunt door te wijzen op het ontbreken van eenduidige criteria om een land als belastingparadijs aan te merken. De OESO (de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling) heeft als enige organisatie daar werkbare criteria voor opgesteld, en volgens die criteria is Nederland geen belastingparadijs. Dat geldt ook voor alle andere landen in de wereld: de OESO heeft geen enkel land op de zwarte lijst van taxhavens staan.

De Tweede Kamer vindt het een slechte zaak dat Nederland als belastingparadijs wordt gezien. Daar moet wat aan worden gedaan. De Kamer heeft de regering dan ook gevraagd om uiterlijk in juni 2013 te komen met een plan van aanpak om deze misstand aan te pakken.

Staatssecretaris Weekers is inmiddels al druk doende om het fiscale blazoen van Nederland op te poetsen. In internationaal verband: Nederland sluit aan bij het initiatief van de vijf grote EU-lidstaten om belastingfraude en belastingontwijking intensiever aan te pakken. En op de eerstvolgende top van Europese leiders staat belastingontduiking – mede dankzij Nederland – prominent op de agenda.

Commentaar

Een plan van aanpak om internationale belastingontwijking tegen te gaan kan onmogelijk in twee maanden tijd worden gerealiseerd. Ook al omdat zo'n plan uitsluitend kans van slagen heeft als belastingontwijking in internationaal verband wordt aangepakt. Als Nederland in een 'Alleingang' zijn fiscale infrastructuur gaat aanpassen, en de fiscale eisen voor multinationals gaat aanscherpen, kan dat de Nederlandse economie flink beschadigen. Dat lijkt zeker bij de huidige crisis een onverstandige zaak. Nederland moet hier niet voorop lopen, Nederland hoeft niet de mankementen in belastingstelsels van andere landen op te lossen.